

**УСПІШНІСТЬ СТУДЕНТІВ ІЗ ВАДАМИ ЗДОРОВ'Я ТА
КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО ЇХ ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ**

The article examines the academic performance of students with health problems and propose an integrated approach to their physical development. Also considered with respect to monitoring the implementation of the educational process on physical culture in higher educational institutions to improve their performance.

У статті розглянута успішність студентів із вадами здоров'я та запропоновано комплексний підхід до їх фізичного розвитку. Також розглянуто питання щодо контролю здійснення навчального процесу з фізичної культури у вищих навчальних закладах задля покращення їхньої успішності.

Рухова активність – невід'ємна частина способу життя і поведінки дітей, залежить від організації фізичного виховання, особливостей організму, що росте, типу нервової системи, кількості вільного часу, мотивації до занять, доступності спортивного обладнання та місць відпочинку дітей і підлітків.[1]

Останнім часом спостерігається тенденція погіршення здоров'я студентів. Відзначається великий відсоток порушення опорно-рухового апарату студентів, погіршення зору на тлі інших захворювань. Інститут проблем виховання АПН України зазначає, що близько 21,5% студентів вузів III-IV рівнів акредитації незадовільно впоралися з тестами, 38,3% студентів ставляться до спеціальної медичної групи [2]. Спортивний результат як загальний фактор спорту є продуктом гуртової діяльності й межею відліку системи підготовки студентів. Для покращення умов та підвищення успішності студентів із вадами здоров'я, слід вивчати питання щодо контролю здійснення навчального процесу з фізичної культури, які займаються у особливій медичній групі.

Інтегрована форма навчання у ВНЗ передбачає спільне виховання студентів, які мають функціональні обмеження, з іншими студентами. Така форма визнає за людьми з інвалідністю рівні права на отримання освіти і потребує здійснення політики рівних можливостей. Навчання та виховання студентів з інвалідністю здійснюються в інтегрованих групах, які можуть розглядатися як мікромодель соціального середовища [4].

Основною запорукою успішності студентів з інвалідністю є спеціалізований технічний супровід навчання, метою якого є забезпечення таких студентів адаптивними технічними засобами та спеціальними технологіями. Технічний супровід має компенсувати функціональні обмеження студентів і покрити принцип доступності до якісної вищої освіти всім студентам незалежно від ступеня важкості захворювання.

Вирішальна роль в університеті інтегрованого різновиду відводиться особистості викладача. Досягнення студентів з інвалідністю залежать від розуміння їхніх потреб, надання кваліфікованої допомоги, доброзичливості, людяності та чуйності викладачів. Адже дуже часто ставлення студента до того чи іншого предмета визначається його ставленням до викладача.

Широким спектром педагогічних технологій ВНЗ, що є найбільш ефективними для навчання студентів з інвалідністю може бути застосування інформаційних та креативних технологій, інтерактивних форм проведення занять, втілення модульно-рейтингових систем контролю знань, дистанційних форм навчання, в тому числі Інтернет тощо.

Здійснення контролю за навчальним процесом з фізичної культури розвиває самостійність, витривалість, підтримує силу духу. Найперший контроль слід проводити перед початком навчального процесу, що дає можливість вірно дати оцінку початковому рівню фізичного стану, здатності студентів. Наступний контроль здійснюють в процесі навчання і він дозволяє оцінити рівень засвоєння вправ і спланувати подальший план вивчення дисципліни. Останній контроль варто проводити на кінець навчання, що надасть можливість зробити висновок щодо загального рівня фізичної підготовки. Зрозуміло, що всі типи контролю тісно пов'язані між собою.

Великого практичного значення для студентів, які займаються спортом набуває самоконтроль. Його завданням є дисципліна, окреслювання навичок самоаналізу, позитивний вплив на рівень фізичної підготовки. Самоконтроль – спостереження за своїм здоров'ям, фізичним станом та фізичних навантажень.

У процесі дослідження, що проводилось спеціалістами спортивного клубу університету, для студентів з вадами слуху можна запропонувати наступні види спорту: аеробіка, плавання, волейбол, баскетбол, настільний теніс, спортивна боротьба. Студентам з вадами зору доречно рекомендувати плавання, аква-фітнес, спортивну боротьбу. Студентам з вадами опорно-рухового апарату можуть підійти заняття атлетизмом, арм-рестлінгом, настільним тенісом, аеробікою.

Зі студентською молоддю, яка хворіє на ДЦП (легкий ступінь виразності захворювання), протягом усього навчання у ВНЗ потрібно постійно розв'язувати засобами фізичної культури такі завдання, як:

- нормалізація довільних рухів у суглобах верхніх й нижніх кінцівок;
- нормалізація дихальної функції;
- формування навички правильної статури й установки стоп;
- корекція сенсорних розладів;
- корекція координаційних порушень (мілкої моторики кисті, статичної та динамічної рівноваги, ритмічності рухів, орієнтування в просторі);
- тренування м'язово-суглобового відчуття;
- профілактика й корекція контрактур;
- активізація психічних процесів та пізнавальної діяльності;
- професійна орієнтація.

Важливо пам'ятати, що особливість ДЦП як патологічного стану – тенденція до відновлення порушених функцій. Тому, обираючи засоби фізичного виховання, варто керуватися важливою фізіологічною закономірністю: скоріше дозрівають ті органи й системи, котрі необхідні організму на певному етапі онтогенезу або в недалекому майбутньому та, навпаки, розвиток неактуальних на конкретний момент функціональних систем затримується [5].

Для покращення розвитку студентів із вадами здоров'я можна організувати центр студентського спорту у вищих навчальних закладах, який уже досить давно використовується в університетах США та Західної Європи. Це є дуже цікавою та актуальною ідеєю, яка має свої перспективи, але варто вирішити питання залучення в центри не лише спортсменів високого ступеня, а також спортсменів

масових розрядів та студентів які мають різні відхилення в стані здоров'я з метою їх оздоровлення та залучення до здорового способу життя.

Література:

1.Т.Ю. Круцевич. Контроль у фізичному вихованні дітей, підлітків і молоді : навч.посіб. / Т.Ю. Круцевич, М.І. Воробйов, Г.В. Безверхня. - К.: Олі мп. л-ра, 2011. - 224 с.: іл. - Бібліогр.: с. 221-223

2.Кривець В.А. Практикум с фізичного виховання: навчально-практичний посібник, частина 2. - / В.А. Кривець, М.П. Воронов, В.М. Солодков. - Х.: ХНЕУ – 2008. – С. 52-60

3. Канішевський С. М. Науково-методичі та організаційні основи фізичного самовдосконалення студентства: Вид. друге, стереотипне / С. М. Канішевський. – К.: ІЗМН, 1999. – 270 с.

4. Шевцов А.Г. Сучасні проблеми освіти і професійної реабілітації людей з вадами здоров'я: монографія / А.Г. Шевцов. – К. : Соцінформ, 2004. – 200 с.

5. Маркевич О. А. Оздоровча технологія фізичного виховання студенток спеціального навчального відділення ; БГУФК. – Мінськ, 2012. – 30 с.

6. Прядко Л. О. Теоретико-методична підготовка майбутнього корекційного педагога до роботи з розумово відсталими дітьми в реабілітаційному центрі / Л. О. Прядко // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2010. – № 8 (10). – С. 267-273.

УДК 378.019.43:001.895

**Т.І. Нежлукченко
Н.С. Папакіна
Н.В. Нежлукченко**

УПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У РАМКАХ ПРОЕКТУ ЕСОІМРАСТ

The implementation of the innovative educational process of the KSAU in the framework of the Ecoimpact project is considered. Developed educational content for the educational environment in the field of environmental social impacts of weather, air quality and climate. Training courses have been created in «Agriculture», «Urban Economy», «Health» and others that can be used as elements of dual education.

Розглянуто упровадження інноваційний навчального процесу ДВНЗ «ХДАУ» у рамках проекту Ecoimpact. Розроблено освітній контент для навчального середовища в галузі екологічних соціальних наслідків впливу погоди, якості повітря і клімату. Створено навчальні курси із «Сільського господарства», «Міського господарства», «Здоров'я» та інші., які можуть використовуватись як елементи дуальної освіти.

У нових умовах навчання виникає потреба розвитку творчого мислення студента, формування його комунікативних умінь та практичної підготовки до активної життєдіяльності у постійно мінливому соціальному середовищі. Відбувається швидке зростання об'ємів інформації, що потребує швидкого оновлення змісту, форм, методів і засобів навчання, подовження термінів навчання,